

Raadsinformatiebrief Landsmeer

Ter kennisneming

Datum B&W vergadering	24 september 2024
Portefeuillehouder	Burgemeester L. de Lange
Documentkenmerk	D/2024/142817 behorende bij zaak: Z/2024/040513
Bijlage(n)	B1. Motie Begroting 2023 VVD Lokaal Landsmeer Positief Landsmeer Handhaving B2. RIB. Stand van zaken Bboor (bestuurlijke boetes) 17 juni 2024

Onderwerp: *Bestuurlijke boete overlast openbare ruimte (Bboor)*

Aan de raad van Landsmeer,

Aanleiding

Op 10 november 2022 heeft de raad motie 57 aangenomen waarin het college wordt verzocht:

“Te zorgen dat er door middel van het nieuw op te stellen beleidsplan Openbare Veiligheid in te zetten op meer aansturing van de handhaving op onder andere de volgende punten:

- *Vaaroverlast*
- *Illegale bouwwerken*
- *Oneigenlijk gebruik*
- *Criminaliteit*
- *Verkeersveiligheid*
- *Ondermijning*
- *Verloedering*
- *Geregistreeerde en niet geregistreeerde verhuur*
- *Het systeem van ‘bestuurlijke boetes overlast openbare ruimte’ (Bboor) in te voeren;*
- *Op zo kort mogelijke termijn een ‘verordening bestuurlijke boete handhaving overlast in de openbare ruimte Landsmeer’ plus tarieventabel voor te leggen aan de gemeenteraad;*
- *De daartoe benodigde aanpassingen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en/of afvalstoffenverordening voor te bereiden.*
- *De financiële middelen die hier uit voortvloeien in te zetten voor extra formatie ten behoeve van fysieke gemeentelijke handhavers (BOA's) zowel op straat als op het water;*
- *Regelmatig terugkoppeling te geven aan de gemeenteraad, over actuele handhaving onderwerpen opdat hij zijn volksvertegenwoordigende rol kan vervullen”.*

Raadsinformatiebrief 17 juni 2024

Op 17 juni 2024 is de raadsinformatiebrief ‘Stand van zaken bestuurlijke boete overlast openbare ruimte (Bboor)’ met documentkenmerk D/2024/138400 met de raad gedeeld. De brief spitst zich toe tot de grootste kostendrager onder de Bboor, namelijk het handhaven van sluipverkeer dat zonder ontheffing door het inrijverbod op het Lint rijden. De invoering van de Bboor brengt zowel incidentele kosten (zoals implementatie en juridische begeleiding) als structurele kosten (voor de uitbesteding van werkzaamheden) met zich mee. In de brief staat nadrukkelijk dat de juridische toetsing van de Bboor niet is afgerond, maar dat deze halverwege juli staat gepland. Zodra de uitspraak is gepubliceerd wordt de raad geïnformeerd over de uitvoering van de bovengenoemde motie.

Rechterlijke uitspraak

Op 25 juni 2024 heeft de rechter een voorlopige oordeel (ECLI:NL:RBNHO:2024:6435) gegeven over de juridische basis van de gemeente Oostzaan voor de invoering van de Bboor, namelijk het toepassen van artikel 154b van de Gemeentewet. Artikel 154b van de Gemeentewet geeft gemeenten de bevoegdheid om bestuurlijke boetes op te leggen bij overtredingen van lokale verordeningen. De rechtbank heeft echter geoordeeld dat artikel 154b van de Gemeentewet geen juridische grondslag biedt voor het opleggen van een boete aan de kentekenhouder van een motorvoertuig voor overtreding van een

geslotenverklaring c.q. inrijverbod. De rechtszaak ging niet om het inrijverbod als zodanig; dat blijft van kracht. De uitspraak van de rechter had alleen betrekking op de manier waarop deze boetes juridisch werden geïnd (door de gemeente en niet door het Rijk). De betrokken partijen hebben beiden de kans gekregen om hun standpunten verder toe te lichten en te reageren op het voorlopige oordeel.

Op 20 augustus 2024 is de einduitspraak (ECLI:NL:RBNHO:2024:8578) gedaan. De reactie van de betrokken partijen heeft niet tot een ander oordeel geleid. De rechtbank heeft het ingediende beroep gegrond verklaard, wat betekent dat de boete onterecht is opgelegd door de gemeente. De beschikkingen waarbij de bestuurlijke boetes zijn opgelegd, zijn door de gemeente vernietigd.

De door de raad aangenomen motie verzoekt het college om het systeem van Bboor in te voeren en alle benodigde verordeningen aan de raad voor te stellen. Handhaven op sluipverkeer dat zonder ontheffing door het inrijverbod op het Lint rijden, is als grootste kostendrager een onderdeel van de Bboor. Doordat de bovenstaande uitspraak bevestigt dat de gemeente niet over de juridische bevoegdheid beschikt om een bestuurlijke boete op te kunnen leggen aan een kentekenhouder van een motorvoertuig voor overtreding van een geslotenverklaring, is het dus niet mogelijk om dit uit te kunnen voeren in onze gemeente. Alleen met een wetswijziging zou het gewenste resultaat bereikt kunnen worden.

Wat betekent dit voor de invoering van de Bboor in de gemeente Landsmeer?

Zoals in de raadsinformatiebrief van 17 juni 2024 is opgenomen, biedt de Bboor de mogelijkheid om bestuurlijke boetes op te leggen voor overtredingen die overlast veroorzaken in de openbare ruimte. Dit zijn relatief kleine overtredingen die overlast veroorzaken in de openbare ruimte. De hoogte van deze boetes moeten in verhouding staan met de aard van de overtreding. Doordat handhaven van sluipverkeer juridisch niet mogelijk is, is de vraag of de opbrengsten van deze overtredingen opwegen tegen de verwachte investeringskosten voor het invoeren van het systeem van de Bboor.

Wettelijke begrenzing

De mogelijkheden om een Bboor in te voeren zijn op een aantal manieren begrensd door de landelijke wetgever. De hoogte van de boete voor een overtreding op grond van de Bboor mag niet hoger zijn dan in de Gemeentewet vastgestelde maxima. De bestuurlijke boete kan voor een natuurlijk persoon (per gedraging) niet hoger zijn dan EUR 450,- (eerste categorie als bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht) en voor rechtspersonen niet hoger zijn dan EUR 2.250,- (vastgelegd in artikel 154b, zesde lid, van de Gemeentewet). Aan personen jonger dan 12 jaar kan geen boete worden opgelegd. Wanneer een natuurlijk persoon tussen de 12 en 16 jaar een overtreding begaat, wordt de boete gehalveerd.

Een aantal (ernstigere) strafbare feiten zijn reeds opgenomen in een landelijke lijst waarbij de raad niet kan bepalen dat daarvoor een bestuurlijke boete wordt opgelegd. Dit zijn feiten met een gevaarzettend karakter of die evident raken aan ernstiger strafbare feiten. De bestuurlijke boete is dus ingericht om kleine overtredingen die het leefklimaat verstoren aan te pakken.

Zichtbaarheid

De raad heeft op 27 juni 2024 het Handhavingsplan Openbare Ruimte 2024-2028 vastgesteld. Hierin is het volgende opgenomen: *“In lijn met deze visie staat preventie door middel van zichtbaarheid centraal in onze doelstelling. Door zichtbaar in de gemeente te zijn en actief te surveilleren op een persoonlijke, professionele en betrouwbare manier kunnen potentiële problemen vroegtijdig gesignaleerd en voorkomen worden”*. De nadruk ligt bij zichtbaarheid van de handhaving. Kleine overtredingen die niet gekoppeld zijn aan een verkeersovertreding (kenteken op een motorvoertuig) zoals wildplassen, illegaal afval dumpen, lawaai-overlast, graffiti en vandalisme, openbare dronkenschap, bedelen en vervuiling door flyers en posters worden op basis van deze visie uitgevoerd. Het huidige takenpakket van de handhaving is vooral gericht op kenteken gebonden overtredingen, zoals foutparkeren (op stoepen, gehandicaptenparkeerplaatsen zonder vergunning, laad- en losplekken), de blauwe zone, parkeren buiten de aangewezen parkeervakken, handhaven op tijdelijke verkeersmaatregelen, caravan- of aanhangerovertredingen, inlezen van de camerabeelden t.b.v. het inrijverbod, etc. In het afgelopen jaar is één strafrechtelijke boete geschreven die niet gekoppeld was aan een kenteken gebonden overtreding. Hierbij wordt opgemerkt dat het invoeren van de Bboor een andere manier van werken vraagt van de handhaving. Om het systeem van de Bboor financieel efficiënt te implementeren en optimaal te benutten, dient handhaving meer sanctionerend op te treden om de potentiële (financiële) voordelen te ervaren.

Investeringskosten

Voor de invoering van een Bboor treden verschillende kosten op. De exacte investeringskosten kunnen variëren afhankelijk van de grootte van de gemeente, de bestaande infrastructuur en de mate van overlast die aangepakt kan worden. Er zijn echter verschillende kostenposten waar rekening mee moet worden gehouden bij de invoering van een dergelijk systeem. Hieronder een aantal kostenposten, met schatting in bedragen:

- 1) **Opleiden en trainen van handhavers**, kosten: EUR 10.000
Voor het opleiden van handhaving om bestuurlijke boetes uit te schrijven, rapportages intern te registreren en strafrechtelijke taken van het CJIB (invordering) op te pakken.
- 2) **Aanpassing van IT-systemen**, kosten: EUR 20.000 – EUR 100.000
Aanpassingen aan gemeentelijke IT-systemen om boetes te kunnen verwerken, bijvoorbeeld integratie met systemen voor boeteverwerking, administratie en rapportages.
- 3) **Juridisch en administratief advies**, kosten: EUR 5.000 – EUR 50.000
Voor het verwerken van boetes, inclusief het opstellen, verzenden en opvolgen van boetebeschikkingen. Kosten voor juridische procedures of bezwaarschriften, inclusief eventuele kosten voor juridische bijstand en rechtszittingen.
- 4) **Voorlichting en communicatie**, kosten: EUR 5.000
Het informeren van inwoners over de invoering van de bestuurlijke boetes, de regels en de gevolgen, bijvoorbeeld via campagnes, flyers en gemeentelijke website.
- 5) **Aanschaf van apparatuur**, kosten: EUR 5.000 – EUR 10.000
Apparatuur zoals mobiele apparaten voor handhavers om boetes te registreren en uit te schrijven (bijvoorbeeld handterminals of smartphones), pin-machines om overtreders direct te laten betalen.
- 6) **Extra personeelskosten**, kosten: EUR 50.000 – EUR 200.000 per jaar
Eventueel extra personeel voor de handhaving en verwerking van boetes. Dit kunnen BOA's zijn of administratief personeel dat de boeteverwerking ondersteunt.

Totaal geschatte investeringskosten voor een kleine gemeente als Landsmeer: EUR 50.000 – EUR 100.000. Het gaat hierbij om een eenmalige investering voor de invoering. Daarbovenop komen structurele kosten voor het onderhoud van de systemen, handhaving, en personeelskosten. De specifieke kosten zijn afhankelijk van factoren zoals de complexiteit van het systeem en het aantal handhavingsambtenaren dat nodig is.

Deze kosten kunnen cumulatief een aanzienlijke impact hebben op het budget van de gemeente en moeten worden afgewogen tegen de potentiële (financiële) voordelen voor het invorderen van bestuurlijke boetes. Ook geldt dat handhaving optreedt met de insteek om gedragsverandering te bereiken, niet met het doel om een financieel voordeel voor de gemeente op te halen.

Conclusie

Door de rechterlijke uitspraak is er geen juridische grondslag om een boete op te leggen aan de kentekenhouder van een motorvoertuig voor overtreding van een geslotenverklaring. Vanwege de combinatie van het wegvallen van de grootste kostendrager onder de Bboor, de uiterst geringe aantal meldingen van overlast in de openbare ruimte, de relatief lage boetebedragen en daartegenover de hoge investeringskosten, wordt de raad geadviseerd het systeem voor de Bboor niet in te voeren in de gemeente Landsmeer. De gemeente blijft de ontwikkelingen volgen en informeren de raad te zijner tijd.

Wij zijn van mening dat de benodigde stappen zijn gezet om de motie in de praktijk te brengen en informeren de raad om de motie hierbij af te ronden.

Namens het college van burgemeester en wethouders van Landsmeer,

L.A. (Léon) de Lange
Burgemeester

P.G. (Peter) Küppers
gemeentesecretaris